

საქართველო
საჯარო სამართლის იურიდიული პირი
სასწავლო უნივერსიტეტი
ბათუმის სახელმწიფო საზღვაო აკადემია

Academy

Georgia
Legal Entity of Public Law
Teaching University
Batumi State Maritime

ვამტკიცებ/Approved by

ბათუმის სახელმწიფო საზღვაო აკადემიის
რექტორი /Rector of BSMIA

შარაბიძე/I. Sharabidze

08.02.2017

რისკების მართვის პროცედურა

Risk Management Guide

ND 2-O17

შეთანხმებულია:

რექტორის პირველი მოადგილე/First Deputy Rector ი.კაცაძე/ I. Katsadze

რექტორის მოადგილე/Deputy Rector ა.კახიძე / A. Kakhidze

რექტორის მოადგილე/Deputy Rector მ. ლორია / M. Loria

ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურის უფროსი /

QAS Head ლ. ჯაყელი/L. Jakeli

შემუშავებულია:

ISO სტანდარტის უზრუნველყოფის სამსახურის უფროსი/

ISO Standard Assurance Service ნ. ყურშუბაძე/N. Kurshubadze

რევიზიის თარიღი: 08.02.2017

მოქმედებაში : 08.02.2017

Date of Revision: 08.02.2017

Valid From: 08.02.2017

მოქმედი არ ჩაითვლება დოკუმენტის ადგილი წაშლილი ან თუ მას არ აქვს რევიზია „კონტროლირებული ვერსიის“ რევიზია ახლად დაატანეს პროცედურა პასუხისმგებელი პირის მხრიდან. წინასწარ შეზღუდვა ახლი ჩაითვლება როგორც „არაკონტროლირებადი“ დოკუმენტი და მასზე ხარისხის სამსახური პასუხისმგებლის არ იღებს დოკუმენტის ბილი და კონტროლირებადი ახლი იხილი ვეფერდეს www.office.bsmia.edu.ge All printed copies of this Document are considered "UNCONTROLLED COPY" and are only considered VALID for the day it is printed. A Controlled copy is always at the correct/latest revision level. When a change is made, it is retrieved and replaced. Go to the www.office.bsmia.edu.ge to find the latest and CONTROLLED copy of this document.

შინაარსი

1.	შესავალი	3	1.	Introduction	3
2.	რისკების მართვის პროცესი	4	2.	The Risk Management Process	4
3.	რისკის ზონის განსაზღვრა	23		Broad Risk Areas Defined	24
4.	რისკის იდენტიფიცირება			Step 1: Risk Identification	
5.	რისკის შეფასება			Step 2: Risk Assessment	
6.	რისკის შემცირება			Step 3: Risk Mitigation	
7.	რისკების კომუნიკაცია და მონიტორინგი			Step 4: Risk Communication & Monitoring	
8.	დანართი: უმაღლესაგანმანათლებლო სივრცეში ყველაზე ხშირად გამოვლენილი რისკები			Appendix: Commonly Found Risks in Higher Education Settings	
9.	რესურსები			Resources	
10.	Example – Risk Identification Worksheet			მაგალითი - რისკის იდენტიფიცირების სქემა	
11.	Measures of Likelihood			გავლენის გაზომვა	
12.	Risk Map			.რისკების რუკა	
13.	Risk Levels Defined			რისკის დონის განსაზღვა	
14.	Example – Chief Risks Chart			მაგალითი - მნიშვნელოვანი რისკების სქემა / რუკა	
15.	Example – Risk Mitigation Worksheet			მაგალითი - რისკის შემცირების რეგისტრაციის ბლანკი	
16.	Example – Annual Risk Mitigation Plan			მაგალითი - რისკის შემცირების წლიური გეგმა	
17.	გავრცელების არე				

ND 2-O17
 სტატუსი: მოქმედი
 რევიზია № 1
 რევიზიის თარიღი: 08.02.2017
 მოქმედებაშია : 08.02.2017

ND 2-O17
 Status: Valid
 Revision № 1
 Date of Revision: 08.02.2017
 Valid From: 08.02.2017

მოქმედი არ ნიშნავს დოკუმენტის აქტუალობას ანუ თუ მას არ აქვს რევიზია „აქტიური ვერსიის“ რევიზია ახლად დატანულ პროცესზე პასუხისმგებელი პირის მხიბვნივ. წინააღმდეგ შემთხვევაში ახლი ნიშნავს რევიზიის „არაკონტროლირებადი“ დოკუმენტი და მასზე ბარიზის საშუალო პასუხისმგებლობას არ იღებს. დოკუმენტის ბილი და კონტროლირებადი ახლი იხილით ვებგვერდზე www.office.bmsa.edu.ge. All printed copies of this Document are considered "UNCONTROLLED COPY" and are only considered VALID for the day it is printed. A Controlled copy is always at the correct/latest revision level. When a change is made, it is retrieved and replaced. Go to the www.office.bmsa.edu.ge to find the latest and CONTROLLED copy of this document.

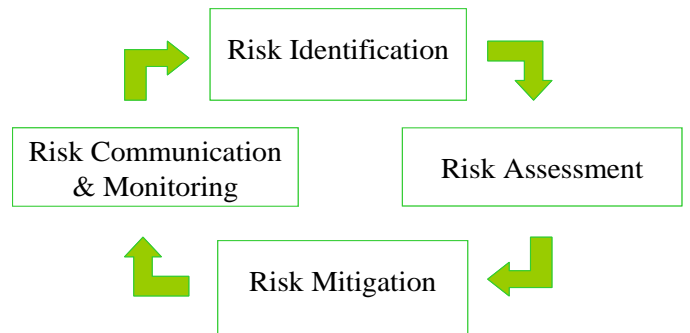
ნორმატიული ბაზა	1	Normative base
1.1. საქართველოს კანონი განათლების შესახებ;	1.1.	Law of Georgia on Higher Education
1.2. საქართველოს კანონი „პროფესიული განათლების შესახებ“;	1.2.	Law of Georgia on Vocational Education
1.3. საქართველოს კანონი „მეზღვაურთა განათლებისა და სერტიფიცირების შესახებ“;	1.3.	Law of Georgia on Seafarers Education and Certification
1.4. კანონი განათლების ხარისხის განვითარების შესახებ;	1.4.	Law of Georgia on Development of Quality Assurance
1.5. საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის ბრძანება N3 უმაღლესი საგანმანათლებლო პროგრამების კრედიტებით გაანგარიშების წესის დამტკიცების შესახებ	1.5.	Order of Minister of Education and Science N3 on “Approval of Order of Calculation of Educational Program Credits”

Introduction / შესავალი

The Risk Management Process / რისკის მენეჯმენტის პროცესი

The four steps of the risk management process are:
 რისკების მენეჯმენტის პროცესი შედგება 4 საფეხურისაგან:

- Step 1 – Risk Identification**
1 საფეხური - რისკების იდენტიფიცირება
- Step 2 – Risk Assessment**
2 საფეხური - რისკების შეფასება
- Step 3 – Risk Mitigation**

ND 2-O17
 სტატუსი: მოქმედი
 რევიზია № 1
 რევიზიის თარიღი: 08.02.2017
 მოქმედებაშია : 08.02.2017

Revision № 1
 Date of Revision: 08.02.2017
 Valid From: 08.02.2017

მოქმედი არ ჩაითვლება დოკუმენტის არცერთი ნაჭედი ანუ ის არ აკმაყოფილებს „კონტროლირებადი“ რევიზიის ალტერნატიულ ვერსიას. რევიზიის ალტერნატიული ვერსიის დადგენის პროცესზე პასუხისმგებელი პირის მთავრობის წინასწარ შეთანხმება ანუ ჩაითვლება როგორც „არაკონტროლირებადი“ დოკუმენტი და მასზე სარისხის საშუალო პასუხისმგებლობას არ იღებს. დოკუმენტის ბოლო და კონტროლირებადი ანუ აქტუალური ვერსიის დასახელება: www.office.bsmu.edu.ge All printed copies of this Document are considered "UNCONTROLLED COPY" and are only considered VALID for the day it is printed. A Controlled copy is always at the correct/latest revision level. When a change is made, it is retrieved and replaced. Go to the www.office.bsmu.edu.ge to find the latest and CONTROLLED copy of this document.

3 საფეხური - რისკების შემცირება

Step 4 – Risk Communication & Monitoring

4 საფეხური - რისკების კომუნიკაცია და მონიტორინგი

Risk management is intended to identify opportunities for mitigation and strengthen the existing BSMA efforts by providing a standardized process, access to information (e.g., resources, newsletters) and access to effective tools (e.g., risk maps, metrics and self-assessment approaches). რისკების მენეჯმენტი (მართვა) წარმოადგენს რისკების იდენტიფიცირების, შეფასების და მათ მიერ გავლენის შემცირების (აცილების) მართვად პროცესს, რომელიც ემსახურება დაგეგმილი პროცესების მიმდინარეობის გამართულ ფუნქციონირებას, ინფორმირებას და შესაბამისი ეფექტური საშუალებების / ხერხების გამოყენებას მართვის პროცესში, როგორცაა რისკების რუკები, რაოდენობრივი მახასიათებლები - კრიტერიუმები, თვითშეფასებები და ა.შ.

A comprehensive risk management process will:

რისკების მენეჯმენტის პროცესი წარმოადგენს მრავალწახნაგოვან პროცესს, რომელიც შედგება:

- assign a cross-functional group to identify risks; მრავალფუნქციური ჯგუფების ჩამოყალიბება რისკების იდენტიფიცირების მიზნით
- prioritize risks; პრიორიტეტული რისკების გამოყოფა
- sift through the prioritized risks to decide which ones require immediate attention; პრიორიტეტული რისკების შორის ისეთი რისკების გამოყოფა, რომლებს მოითხოვს დაუყოვნებლივ ჩარევას
- develop a Risk Management Plan; რისკების მართვის გეგმის ჩამოყალიბება
- re-assess priority risks at least once a year; and წელიწადში ერთხელ რისკების გადახედვა და პრიორიტეტების გადახალისება
- be an iterative process. პროცესების ინტეაქტიურობა

Risk Types რისკების ნაირსახეობები

There are five risk types are identifies in higher education institutions:

უმადლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებებში ჩამოყალიბებულია 5 ტიპის რისკი

1. **Compliance Risk:** Risk created by failing to follow the external regulations (national laws, regulations and standards) or internal regulations (BSMA policy or procedure).

ND 2-O17

სტატუსი: მოქმედი

რევიზია № 1

რევიზიის თარიღი: 08.02.2017

მოქმედებაშია : 08.02.2017

ND 2-O17

Status: Valid

Revision № 1

Date of Revision: 08.02.2017

Valid From: 08.02.2017

მოქმედი არ ჩაითვლება დოკუმენტის ადგილი ნაქვია ასლი თუ მას არ აქვს რევიზია „კონტროლირებული ვერსიონი“. რევიზია ასევე დაატანს პროცესზე პასუხისმგებელი პირის მთავრობა. წინასწარ შეზღუდვა ასლი ჩაითვლება როგორც „არაკონტროლირებადი“ დოკუმენტი და მასზე ხარისხის საშუალო პასუხისმგებლობას არ იღებს. დოკუმენტის ბოლო და კონტროლირებადი ასლი იხილოთ ვებგვერდზე www.office.bsma.edu.ge. All printed copies of this Document are considered "UNCONTROLLED COPY" and are only considered VALID for the day it is printed. A Controlled copy is always at the correct/latest revision level. When a change is made, it is retrieved and replaced. Go to the www.office.bsma.edu.ge to find the latest and CONTROLLED copy of this document.

შესაბამისობის რისკი: რისკი იმისა რომ აკადემიის მიერ არ იქნება შესრულებული გარე მარეგულირებელი საკანონდებლო მოთხოვნები (ნაციონალური კანონები, დარგობრივი რეგულაციები და საგანმანათლებლო სტანდარტები)

2. **Financial Risk:** Risk that may result in loss of physical assets or financial resources.
ფინანსური რისკი: დაფინანსების წყაროს დაკარგვის რისკი
3. **Operational Risk:** Risk that affects ongoing day-to-day management processes.
ოპერირების - ექსპლუატაციის - ფუნქციონირების რისკი: რისკები, რომელიც გავლენას ახდენს ყოველდღიურ მართვის პროცესს
4. **Strategic Risk:** Risk that affects the BSMA's ability to achieve its objectives.
სტრატეგიული რისკი: ეს რისკი უკავშირდება აკადემიის შესაძლებლობებს მიაღწიოს დასახულ მიზნებს
5. **Reputational Risk:** Risk that affects the perception that others have of the BSMA.
რეპუტაციასთან დაკავშირებული რისკი: რისკები, რომელიც უკავშირდება აკადემიის რეპუტაციის შელახვას

Broad Risk Areas Defined

რისკების არეალის განსაზღვრა

The following functional areas should be considered in the risk management process.

რისკების მართვის პროცესისთვის განსაზღვრულია შემდეგი ფუნქციური არეალი:

Academic Affairs - Provides assistance, leadership, guidance and resources to the entire academic division.

აკადემიური საქმიანობა - აკადემიური საქმიანობის მხარდქერა, ყველა საჭირო რესურსებით უზრუნველყოფა

Buildings and Grounds - Oversees building maintenance, repair and upgrades, and complies with environmental, safety and health procedures relating to facility operations. Buildings and Grounds controls and supervises utilities, equipment, and all custodial services.

შენობა - ნაგებობები - შენობა-ნაგებობებზე ზედამხედველობა, მომსახურება, შეკეთება და განახლება, და დაწესებულების ოპერირების პროცესში ყველა გარემოს დაცვითი, უსაფრთხოებისა და ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული პროცედურები დაკმაყოფილება. ნაგებობები და მოედნები კონტროლი და ზედამხედველობას, კომუნალური აღჭურვილობის მომსახურება.

Business Continuity - Ensures that critical business functions will be available to customers, suppliers, regulators, and other entities that must have access to those functions. Business

ND 2-O17

სტატუსი: მოქმედი

რევიზია № 1

რევიზიის თარიღი: 08.02.2017

მოქმედებაშია : 08.02.2017

ND 2-O17

Status: Valid

Revision № 1

Date of Revision: 08.02.2017

Valid From: 08.02.2017

მოქმედი არ ჩაითვლება დოკუმენტის ადგილი ნაბედი ასლი თუ მას არ აქვს რევიზია „აღრიცხული ვერსიონი“. რევიზია ალზე დაბანა პროცესე პახისმელო პარის მთხოვნი. წინაღვე შემთვევაში ასლი ჩაითვლა როგორც „არაკონტროლირებადი“ დოკუმენტი და მანუ ხარისხის საშახური პახისმელოას არ იღეს. დოკუმენტის ბილი და კონტროლირებადი ასლი ბილი ვეცეფრუ www.office.bsma.edu.ge All printed copies of this Document are considered "UNCONTROLLED COPY" and are only considered VALID for the day it is printed. A Controlled copy is always at the correct/latest revision level. When a change is made, it is retrieved and replaced. Go to the www.office.bsma.edu.ge to find the latest and CONTROLLED copy of this document.

Continuity refers to those activities performed daily to maintain service, consistency, and recoverability.

საქმიანობის უწყვეტობის უზრუნველყოფა - საქმიანობის უწყვეტობის პროცესის შესანარჩუნებლად სავალდებულოა ორგანიზაციის მჭიდრო კავშირები მომხმარებელთან (სტუდენტები, მსმენელები), მომწოდებელთან, მარეგულირებელთან (განათლების ხარისხი, განათლების და მეცნიერების სამინისტრო, ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო) . ბიზნესის/ საგანმანათლებლო საქმიანობის უწყვეტობა ნომინალურად საქმიანობის ყოველდღიურ წარმართავს, თანმიმდევრულ ღონისძიებების უზრუნველყოფას, მომსახურების დონის შენარჩუნებას

Computer and Information Services – Manages the use of computers and telecommunications to retrieve, store, and transmit information.

კომპიუტერული და საინფორმაციო მომსახურება - კომპიუტერების და სატელეკომუნიკაციო საშუალებების გამოყენება ინფორმაციის მიღების, შენახვის და გადაცემის მიზნით.

Environmental Health and Safety - Environmental Health and Safety refers to environmental compliance, policy, waste management and training activities as well as lab safety, research, audits, permits.

სამუშაო გარემოს პირობები (ჯანმრთელობისა და უსაფრთხოება) - გარემოს დაცვა და სამუშაო პირობებში ჯანმრთელობის დაცვა და უსაფრთხოება დაკავშირებულია ორგანიზაციის საქმიანობის პოლიტიკასთან, მოიცავს საქმიანობის პროცესში ნარჩენების მართვას, უსაფრთხოებას ლაბორატორიებში.

Budget and Financial - Provides accounting and financial management systems in accordance with BSMA statutes and Georgian regulations. Finance manages from treasury.

საბიუჯეტო და საფინანსო საკითხები - საზღვაო აკადემიაში საბუღალტრო და ფინანსური სისტემა ფუნქციონირებს საფინანსო-ეკონომიური დეპარტამენტის დებულების და საქართველოს რეგულიაციების თანახმად. ფინანსების ბრუნვა რეგულირდება საქართველოს ხაზინით.

Human Resources – Manages staffing, operation, organization, compensation, hiring, employee performance management, organization development, administration, and training.

ადამიანური რესურსები - საშტატოს დაკომპლექტება, ოპერირება, ორგანიზაცია, სამსახურში აყვანა, თანამშრომლის მიერ შესრულებული საქმიანობის მენეჯმენტი, ორგანიზაციის განვითარება, ადმინისტრირება და მომზადება/გადამზადება.

Public Safety – Serves to prevent and protect the BSMA from emergency events and incidents that may cause significant danger, injury, damage, or harm.

ND 2-017
სტატუსი: მოქმედი
რევიზია № 1
რევიზიის თარიღი: 08.02.2017
მოქმედებაშია : 08.02.2017

ND 2-017
Status: Valid
Revision № 1
Date of Revision: 08.02.2017
Valid From: 08.02.2017

მოქმედი არ ჩაითვლება დოკუმენტის ადგილი ნაბეჭდი ასლი თუ მას არ აქვს რევიზია „კონტროლირებული კოპი“. რევიზია ალზე დაბალია პრიორიტეტული პარის მთავრობის წინააღმდეგ შეზღუდვისას ასლი ჩაითვლება როგორც „არაკონტროლირებადი“ დოკუმენტი და მასზე სარისხის საშუალო პასუხისმგებლობას არ იღებს. დოკუმენტის ბოლო და კონტროლირებადი ასლი იხილოთ ვებგვერდზე www.office.bsma.edu.ge All printed copies of this Document are considered "UNCONTROLLED COPY" and are only considered VALID for the day it is printed. A Controlled copy is always at the correct/latest revision level. When a change is made, it is retrieved and replaced. Go to the www.office.bsma.edu.ge to find the latest and CONTROLLED copy of this document.

საზოგადოებრივი უსაფრთხოება - გულისხმობს საზღვაო აკადემიის პრევენციას და დაცვას საგანგებო მოვლენებისაგან და ინციდენტებიდან, რამაც შეიძლება სერიოზული ზიანი მიაყენოს აკადემიის ფუნქციონირებას.

Student Services - Provides services and support for students to enhance student growth and development. It encompasses developing programming, advising student organizations and student leaders, student conduct, athletics, financial aid, career development, enrollment management, and study abroad.

სტუდენტური მომსახურება - სტუდენტების ზრდის და განვითარების მიზნით საზღვაო აკადემიში ფუნქციონირებს სტუდენტების მხარდაჭერის სამსახური, რომელიც უზრუნველყოფს სტუდენტების მომსახურებას და მხარდაჭერას. სამსახური ზრუნავს განვითარების პროგრამირების შემუშავებაზე, მათ შორის, სპორტული ღონიზმიების ორგანიზაციაზე, ფინანსურ მხარდაჭერაზე, კარიერის განვითარებაზე და სტუდენტების გაცვლით პროგრამებით საზღვარგარეთ სწავლის ორგანიზებაზე.

Step 1 – Risk Identification
1 საფეხური - რისკების იდენტიფიცირება

Documenting Risk Identification
რისკების იდენტიფიცირების დოკუმენტური გაფორმება

ND 2-O17
სტატუსი: მოქმედი
რევიზია № 1
რევიზიის თარიღი: 08.02.2017
მოქმედებაშია : 08.02.2017

ND 2-O17
Status: Valid
Revision № 1
Date of Revision: 08.02.2017
Valid From: 08.02.2017

მოქმედი არ ჩაითვლება დოკუმენტის ადგილი ნაბეჭდი ასლი თუ მას არ აქვს რევიზია „აღრიცხული ვერსიონი“. რევიზია ალზე დაატანეს პრიდენე პაუბლიშეტილი პარის მთხოვნია. წინააღმდეგ შემთხვევაში ასლი ჩაითვლება როგორც „არაკონტროლირებადი“ დოკუმენტი და მასზე სარისხის სამსახური პაუბლიშეტილის არ იღებს. დოკუმენტის ბილი და კონტროლირებადი ასლი იხილით ვებგვერდზე www.office.bma.edu.ge. All printed copies of this Document are considered "UNCONTROLLED COPY" and are only considered VALID for the day it is printed. A Controlled copy is always at the correct/latest revision level. When a change is made, it is retrieved and replaced. Go to the www.office.bma.edu.ge to find the latest and CONTROLLED copy of this document.

PURPOSE: To identify specific risks for a broad risk area.
 მოზანი: ფართო არეალში სპეციფიკური რისკების იდენტიფიცირება
GOAL: Reveal subject risk areas and identify risk statements for a broad risk area.
 ამოცანა: საგნობრივი რისკების არეალის აღმოჩენა და რისკების იდენტიფიცირება ფართო არეალში
HOW TO DOCUMENT RISK IDENTIFICATION: After reviewing Step 1, generate subject risk areas and risk statements for each broad risk area. Use plain language and be specific.
 როგორ უნდა იყოს დოკუმენტირებული იდენტიფიცირებული რისკები:
 პირველი საფეხურის განხილვის შემდეგ, რისკების შეჯამება. მარტივი/გასაგები ტერმინების გამოყენება და საკითხების დაკონკრეტება

Broad Risk Area: Pollution

მაგალითად, განვიხილოთ ისეთი ფართო რისკების არეალი, როგორცაა დაბინძურება

SUBJECT RISK AREAS საგნობრივი რისკების არეალი	RISK STATEMENTS რისკების აღმწერი წინადადებები
1. Air quality (fires/smoke, toxins, second hand smoke, fume hood exhaust) ჰაერის ხარისხი (მასში გამონაბოლქვის, ტოქსიკური ნივთიერებების შემცველობა)	Air emissions exceed Air Operating Permit (AOP) limits. ჰაერის ემისია
2. Security უსაფრთხოება	Unauthorized access or use of restricted materials. უცხო პირების დაშვება აგრძალებულია და აგრძალებულია აღნიშნული მასალების გამოყენება

Figure 1: Example – Risk Identification Worksheet

Step 2 – Risk Assessment
 მე-2 საფეხური - რისკების შეფასება

The goal of Step 2 is to prioritize your risks, which involves assessing the likelihood of occurrence and the potential impact. To complete this risk assessment, document the assigned measure of likelihood and impact for each risk statement.

მე-2 საფეხურის მიზანია რისკების პრიორიტეტებათ ჩამოყალიბება, რაც გულისხმობს რისკების ალბათობის და საფრთხის პოტენციულ ზეგავლენას. რისკების შეფასების დასასრულებლად გასაწერია თუ რა მეთოდებია გამოყენებული ვარაუდის გასაზომად და რა გავლენას ახდენს იდენტიფიცირებული რისკი.

ND 2-O17
 სტატუსი: მოქმედი
 რევიზია № 1
 რევიზიის თარიღი: 08.02.2017
 მოქმედებაშია : 08.02.2017

ND 2-O17
 Status: Valid
 Revision № 1
 Date of Revision: 08.02.2017
 Valid From: 08.02.2017

მოქმედი არ ჩაითვლება დოკუმენტის ადგილი ნაბეჭდი ასლი თუ მას არ აქვს რევიზია „აღრიცხული ვერსიონი“. რევიზია ალღე დაიტანეს პრიორიტეტული პირის მთავრობის წინააღმდეგ შემთხვევაში ასლი ჩაითვლება როგორც „არაკონტროლირებადი“ დოკუმენტი და მასზე ხარისხის საშაბური კანტროლებების არ იქნება. დოკუმენტის ბოლო და კონტროლირებადი ასლი იხილოთ ვებგვერდზე www.office.bama.edu.ge All printed copies of this Document are considered "UNCONTROLLED COPY" and are only considered VALID for the day it is printed. A Controlled copy is always at the correct/latest revision level. When a change is made, it is retrieved and replaced. Go to the www.office.bama.edu.ge to find the latest and CONTROLLED copy of this document.

Likelihood of Occurrence: Likelihood (e.g., probability or frequency) may be determined by using a scale of 1 – 5.

მოვლენის ალბათობა: ალბათობა (არ სიხშირე) ითვლება სკალით 1-5.

Rank რანგირება		Measures of Likelihood ალბათობის საზომი
1	Rare იშვიათად	May only occur in exceptional circumstances (e.g., less than once in 10 years). შეიძლება მოხდეს მხოლოდ განსაკუთრებულ შემთხვევაში (მაგ., ერთჯერ ნაკლები მოხვედრის ვარაუდია 10 წლის)
2	Unlikely ნაკლებადსავარაუდოა	Could occur at some time (e.g., at least once in 10 years). შეიძლება მოხდეს იშვიათად (მაგ., ერთხელ 10 წლის განმავლობაში)
3	Possible შესაძლებელია	Might occur at some time (e.g., at least once in 5 years). ხდება ხანდახან (მაგ., ერთხელ 5 წლის განმავლობაში)
4	Likely მოსალოდნელია	Will probably occur (e.g., at least once per year). სავარაუდოა (მაგ., ერთხელ წელიწადში)
5	Almost Certain უჭკველია	Expected to occur in most circumstances (e.g., more than once per year). ყველა პირობებში შესაძლებელია

Figure 2: Measures of Likelihood
ალბათობის საზომი

Rank რანგირება		Measures of Impact გავლენის საზომი				
		Injuries დაზიანება	Financial Loss (underdevelopment) ფინანსური დანაკარგები	Asset Loss შემოსავლის დაცემა	Interruption of Services/ მომსახურების შეწყვეტა/შეჩერება	Reputation and Image რეპუტაცია და იმიჯი
1	Insignificant უმნიშვნელო	No injuries არ არის დაზიანება		Little or no impact on assets არ ახდენს	< ½ day < ½ დღე	Unsubstantiated, low impact, low profile or no news items არამატერიალური, მცირე გავლენი

ND 2-O17
სტატუსი: მოქმედი
რევიზია № 1
რევიზიის თარიღი: 08.02.2017
მოქმედებაშია : 08.02.2017

ND 2-O17
Status: Valid
Revision № 1
Date of Revision: 08.02.2017
Valid From: 08.02.2017

მოქმედი არ ნათვლება დოკუმენტის ადგილი ნაქვია ასლი თუ მას არ აქვს რევიზია „აქტიური ვერსიის“ რევიზია ასევე დაატანს პრიორიტეტულ პარამეტრებს. წინასწარ შეზღუდვა ასლი ნათვლება როგორც „არაკონტროლირებადი“ დოკუმენტი და მასზე სარისხის საშუალო სახის მქონის არ იქნება. დოკუმენტის ბოლო და კონტროლირებადი ასლი იხილოთ ვებგვერდზე www.office.bsmu.edu.ge. All printed copies of this Document are considered "UNCONTROLLED COPY" and are only considered VALID for the day it is printed. A Controlled copy is always at the correct/latest revision level. When a change is made, it is retrieved and replaced. Go to the www.office.bsmu.edu.ge to find the latest and CONTROLLED copy of this document.

				გავლენას		მქონე
2	Minor მცირე	First aid treatment პირველადი დახმარება		Minor loss or damage to assets მცირე დანაკარგები	½ - 1 day ½ - 1 დღე	Substantiated, low impact, low news profile დასაბუთებული, მცირე გავლენი მქონე
3	Serious სერიოზული	Medical treatment სამედიცინო ჩარევა		Major damage to assets დიდი დანაკარგი	1 day - 1 week 1 დღე - 1 კვირა	Substantiated, public embarrassment, moderate impact, moderate news profile დასაბუთებული, საშუალო დონის გავლენი მქონე
4	Disastrous მნიშვნელოვანი	Death or extensive injuries ფატალური სედეგი ან მნიშვნელოვანი დაზიანებები		Significant loss of assets მნიშვნელოვანი დანაკარგი	1 week - 1 month 1 კვირა - 1 თვე	Substantiated, public embarrassment, high impact, high news profile, third party actions დასაბუთებული, მაღალი დონის გავლენი მქონე
5	Catastrophic კატასტროფული	Multiple deaths or severe permanent disabilities მნიშვნელოვანი დაზიანებები და		Complete loss of assets სრული ბანკროტი	> 1 month > 1 თვე	Substantiated, public embarrassment, very high multiple impacts, high widespread news profile, third party actions დასაბუთებული, მაღალი დონის მრავალი გავლენი მქონე

Impact of Occurrence: Impact (e.g., consequence or severity) is determined by using a scale of 1 – 5. When an event has multiple impacts, select the most severe (i.e., highest number) for the measure of impact.

გავლენა / შედეგი: გავლენა (მაგ., თანდომდეგრულად წარმოქმნილი მოვლენის სიმკაცრე / სირთულე) გამოითვლება სკალით 1-5. როცა მოვლენა იწვევს მრავალმხრივ გავლენას, უნდა შეირჩეს ყველაზე მკაცრი, რომელიც დათარიღდება ყველაზე მაღელი რიცხვით.

Figure 3: Measures of Impact
გავლენის გაზომვა

ND 2-O17
სტატუსი: მოქმედი
რევიზია № 1
რევიზიის თარიღი: 08.02.2017
მოქმედებაშია : 08.02.2017

ND 2-O17
Status: Valid
Revision № 1
Date of Revision: 08.02.2017
Valid From: 08.02.2017

მოქმედი არ ნათვლება დოკუმენტის ადგილი ნაქმედი ასლი თუ მას არ აქვს რევიზია „აღრიცხული ვერსიონი“. რევიზია ასევე დაატანს პრიორიტეტულ პარის მთავრობის წინააღმდეგ შემთხვევაში ასლი ნათვლება როგორც „არაკონტროლირებადი“ დოკუმენტი და მასზე ბარიზის საშუალო პასუხისმგებლობას არ იღებს. დოკუმენტის ბილი და კონტროლირებადი ასლი იხილით ვებგვერდზე www.office.bma.edu.ge. All printed copies of this Document are considered "UNCONTROLLED COPY" and are only considered VALID for the day it is printed. A Controlled copy is always at the correct/latest revision level. When a change is made, it is retrieved and replaced. Go to the www.office.bma.edu.ge to find the latest and CONTROLLED copy of this document.

Documenting Risk Assessment
რისკების შეფასების დოკუმენტირება / გაფორმება

PURPOSE: To assess risk statements and classify them according to risk types.

მიზანი: რისკების შეფასება და კლასიფიცირება რისკების ტიპების მიხედვით

GOAL: Identify the risk types associated with each risk statement, and the impact and likelihood of each risk. Identifying this information in a single chart will help determine risk prioritization.

ამოცანა: რისკების ტიპების იდენტიფიცირება, მათი გავლენის და ალბათობის განსაზღვრა. საიდენტიფიკაციო ცხარტების შემუშავება პრიორიტეტების განსაზღვრის მიზნით

DOCUMENT RISK ASSESSMENT: See the template below.

რისკების შეფასების დოკუმენტირება: იხილეთ ტემპლეტი

ND 2-O17

სტატუსი: მოქმედი

რევიზია № 1

რევიზიის თარიღი: 08.02.2017

მოქმედებაშია : 08.02.2017

ND 2-O17

Status: Valid

Revision № 1

Date of Revision: 08.02.2017

Valid From: 08.02.2017

მოქმედი არ ჩაითვლება დოკუმენტის ადგილი ნაბეჭდი ასლი თუ მას არ აქვს რევიზია „აღრიცხული ვერსიონი“. რევიზია ასევე დაატანეს პროცესზე პასუხისმგებელი პირის მხრიდან. წინასწარ შეზღუდვა ასლი ჩაითვლება როგორც „არაკონტროლირებადი“ დოკუმენტი და მასზე ხარისხის სამსახური პასუხისმგებლის არ იღებს. დოკუმენტის ბოლო და კონტროლირებადი ასლი იხილეთ ვებგვერდზე www.office.bmsa.edu.ge. All printed copies of this Document are considered "UNCONTROLLED COPY" and are only considered VALID for the day it is printed. A Controlled copy is always at the correct/latest revision level. When a change is made, it is retrieved and replaced. Go to the www.office.bmsa.edu.ge to find the latest and CONTROLLED copy of this document.

Figure 4: Example – Risk Assessment
მაგალითი - რისკების შეფასება Risk Map:
 რისკების რუქა:

Catastrophic	5	5	10	15	20	25
Disastrous	4	4	8	12	16	20
Serious	3	3	6	9	12	15

Risk Statement რისკის ფორმულირება	Risk Types (check one or more) რისკის ტიპები						Department(s) Affected განყოფილება/ დეპარტამენტი, რომელიც განიცდის ზემოქმედებას	Impact გავლენა	Likelihood ალბათობა
	Operational Risk ოპერირების რისკი	Financial Risk ფინანსური რისკი	Compliance Risk საჩივრის რისკი	Strategic Risk სტრატეგიური რისკი	Reputational Risk რეპუტაციის რისკი	Other Risk სხვა რისკები			
Air emissions exceed air operating permit ჰაერის ემისია აღემატება ოპერირების დაშვებას			X				Environmental Health and Safety გარემოს, ჯამრთელობის დაცვა და უსაფრთხოება	3	2

ND 2-O17
 სტატუსი: მოქმედი
 რევიზია № 1
 რევიზიის თარიღი: 08.02.2017
 მოქმედებაშია : 08.02.2017

ND 2-O17
 Status: Valid
 Revision № 1
 Date of Revision: 08.02.2017
 Valid From: 08.02.2017

მოქმედი არ ნაივლეზ დოკუმენტის ადგენილი ნაბედი ასლი თუ მას არ აქვს რევიზია „აღრიცხული ვერსიული“. რევიზია ასევე დაატანეს პროცესზე პასუხისმგებელი პირის მხიბიფი. წინააღმდეგ შემთხვევაში ასლი ნაივლეზ რიგირე „არაკონტროლირებადი“ დოკუმენტი და მასზე სარისხის საშახური პახეხისმგებლის არ იფებს. დოკუმენტის ბილი და კონტროლირებადი ასლი ბილი ვეგვერდზე www.office.bsmu.edu.ge All printed copies of this Document are considered "UNCONTROLLED COPY" and are only considered VALID for the day it is printed. A Controlled copy is always at the correct/latest revision level. When a change is made, it is retrieved and replaced. Go to the www.office.bsmu.edu.ge to find the latest and CONTROLLED copy of this document.

Minor	2	2	4	6	8	10
Insignificant	1	1	2	3	4	5
IMPACT		1	2	3	4	5
	LIKELIHOOD	<i>Rare</i>	<i>Unlikely</i>	<i>Possible</i>	<i>Likely</i>	<i>Almost Certain</i>

Figure 5: Risk Map
რისკების რუკა

Highest Likelihood Highest Impact ↑ ↓ Lowest Likelihood Lowest Impact	Legend/ აღნიშვნა	Meaning მნიშვნელობა
	Extreme უკიდურესი	Significant capability loss and the achievement of objectives are unlikely.
	High მაღალი	Significantly degrades the achievement of objectives or capability.
	Substantial მნიშვნელოვანი	Will degrade the achievement of objectives or capability.
	Medium შუალედური	May degrade the achievement of some objectives or capability.
	Low დაბალი	Little or no impact on the achievement of objectives or capability.

Figure 6: Risk Levels Defined
რისკის დონის განსაზღვრა

Once a risk assessment has been completed, use the Risk Map to assist in prioritizing your risks, and then list them in the Chief Risks Chart.

რისკების შეფასება დასრულების შემდეგ უნდა ჩამოყალიბდეს რისკების რუკა, გამოიყოს პრიორიტეტული რისკები და ჩამოყალიბდეს მთავარ რისკების სქემაში.

ND 2-O17
სტატუსი: მოქმედი
რევიზია № 1
რევიზიის თარიღი: 08.02.2017
მოქმედებაშია : 08.02.2017

ND 2-O17
Status: Valid
Revision № 1
Date of Revision: 08.02.2017
Valid From: 08.02.2017

მოქმედი არ ჩაითვლება დოკუმენტის ადგილი ნაბეჭდი ასლი თუ მას არ აქვს რევიზია „აღრიცხული ვერსიონი“. რევიზია ალურ დაატანეს პროცესზე პასუხისმგებელი პირის მთავრობის წინასწარ შეთანხმებით. ჩანაწერი შეზღუდული ასლი ჩაითვლება როგორც „უკონტროლირებადი“ დოკუმენტი და მასზე სარისხის საშუალო პასუხისმგებლობას არ იღებს. დოკუმენტის ბოლო და კონტროლირებადი ასლი იხილოთ ვებგვერდზე www.office.bma.edu.ge. All printed copies of this Document are considered "UNCONTROLLED COPY" and are only considered VALID for the day it is printed. A Controlled copy is always at the correct/latest revision level. When a change is made, it is retrieved and replaced. Go to the www.office.bma.edu.ge to find the latest and CONTROLLED copy of this document.

Documenting Chief Risks მნიშვნელოვანი რისკების დოკუმენტირება

PURPOSE: To prioritize risks from highest to lowest.
მიზანი: რისკების ჩამოყალიბება პრიორიტეტების შესაბამისად (მაღალი რისკის მქონედან დაბალი რისკის მქონე რისკებამდე)
GOAL: Rank chief risks and identify which ones should receive priority attention in the mitigation process.
ამოცანა: მაღალი რისკების შემცველი მოვლენების იდენტიფიცირება, პრიორიტეტების ჩამოყალიბება რისკების შემცირებისათვის.
HOW TO DOCUMENT CHIEF RISKS: After reviewing Step 2, select your institution’s chief risks and rank them (with number 1 being the highest priority, or most “extreme” risk).
 როგორ უნდა იყოს დოკუმენტირებული მნიშვნელოვანი რისკები:
 მე-2 საფეხურის განხილვის შემდეგ, უნდა შეირჩეს ორგანიზაციის მნიშვნელოვანი რისკები და მიენიჭოს რანგირება (პირველი ნომრით აღინიშნება მაღალი რისკის მქონე მოვლენები)

Priority (1=highest) პრიორიტეტები (1=უმაღლესი)	Risk რისკი	Risk Level (Impact x Likelihood) რისკის დონე (გავლენა X ალბათობა)	Notes შენიშვნა
1	Fire ხანძარი	25	Boiler house fires may occur overnight or on weekends and may have serious impact. დამით და შაბათ-კვირის განმავლობაში ბოილეროვანი გაჩენილმა ხანძარმა შეიძლება იქონიოს სერიოზული გავლენა შენობაზე
2	Basement flooding სარდაფის დატბორვა	15	Building is located in a flood zone. Flooding regularly occurs during heavy rain events, and electronic equipment is vulnerable. შენობა მდებარეობს წყალდიდობის ზონაში. დიდი წვიმების პერიოდში იტბორება შენობის სარდაფი, რაც ზიანს აყენებს ელექტრულ მოწყობილობას.

Figure 7: Example – Chief Risks Chart

ND 2-O17
 სტატუსი: მოქმედი
 რევიზია № 1
 რევიზიის თარიღი: 08.02.2017
 მოქმედებაშია : 08.02.2017

ND 2-O17
 Status: Valid
 Revision № 1
 Date of Revision: 08.02.2017
 Valid From: 08.02.2017

მოქმედი არ ჩაითვლება დოკუმენტის ადგილი ნაბეჭდი ასლი თუ მას არ აქვს რევიზია „აღრიცხული ვერსიონი“. რევიზია ალურ დაატანა პრიორიტეტული პარის მნიშვნელობის მიხედვით. წინასწარ შეზღუდული ასლი ჩაითვლება როგორც „არაკონტროლირებადი“ დოკუმენტი და მასზე სარისხის საშუალო სახის მქონეობის არ იქნება. დოკუმენტის ბილი და კონტროლირებადი ასლი იხილეთ ვებგვერდზე www.office.bmsa.edu.ge. All printed copies of this Document are considered "UNCONTROLLED COPY" and are only considered VALID for the day it is printed. A Controlled copy is always at the correct/latest revision level. When a change is made, it is retrieved and replaced. Go to the www.office.bmsa.edu.ge to find the latest and CONTROLLED copy of this document.

Step 3 – Risk Mitigation
მე-3 საფეხური - რისკის შემცირება

Internal and Potential Controls
შიდა და პოტენციური კონტროლი

The following is a list of control measures that may be implemented during the risk mitigation phase: რისკების შემცირების ფაზა გულისხმობს ქვემოთ ჩამოთვლილ საკონტროლო ღონიშობიებებს

1. Policies and Procedures

Policies are rules established to reduce risk. Procedures are instructions that outline a series of steps taken to ensure that policies are followed.

პოლიტიკა და პროცედურები

პოლიტიკაში გაწერილია დადგენილი წესები, რომელიც ითვალისწინებს რისკების შემცირებას.

2. Education and Awareness Training for Students, Staff, and/or Faculty

Methods used to periodically inform job-specific training or orientation for new employees and in-service training for all employees.

სტუდენტების, პერსონალის (აკადემიური, ადმინისტრაციული) ინფორმირება და გათვინობიერება.

მეტოდების ჩამოყალიბება, რომეც ხელს უწყობს დასაქმებულების წრთვნას და სამუშაო გარემოს და წესების სწავლებას.

3. Operational Controls (Engineering and Administrative Controls)

Operational controls are mechanisms to confirm that a policy or procedure is followed.

Operational controls include engineering and administrative controls. Engineering controls are built-in measures (e.g., access controls such as keys, door locks, and computer passwords).

Administrative controls refer to organizational or work practice measures.

ოპერირების კონტროლი (საინჟინრო და ადმინისტრაციული კონტროლი).

ოპერირების კონტროლი გულისხმობს ორგანიზაციაში ჩამოყალიბებულ მექანიზმებს, რომელიც ხელს უწყობს პოლიტიკის და პროცედურების შესრულებას.

ოპერატიული კონტროლი თავის თავად შეიცავს საინჟინრო და ადმინისტრაციულ კონტროლს. საინჟინრო კონტროლს მიეკუთვნება კომპიუტერებზე დაცვის

(პასწორდების) დაყენება, კარებზე საკეტების დამონტაჟება, რაც ინფორმაციის წვდომას გამორიცხავს უცხო პირებისათვის. ადმინისტრაციულ კონტროლს მიეკუთვნება საქმიანობის მიმდინარეობის შესრულების ზედამხედველობა.

ND 2-O17

სტატუსი: მოქმედი

რევიზია № 1

რევიზიის თარიღი: 08.02.2017

მოქმედებაშია : 08.02.2017

ND 2-O17

Status: Valid

Revision № 1

Date of Revision: 08.02.2017

Valid From: 08.02.2017

მოქმედი არ ჩაითვლება დოკუმენტის ადგილი ნაბედი ასლი თუ მას არ აქვს რევიზია „აღრიცხული ვერსიონი“. რევიზია ასევე დაატანს პროცესზე პასუხისმგებელი პირის მთავრობა. წინასწარ შეზღვევა ასლი ჩაითვლება როგორც „არაკონტროლირებადი“ დოკუმენტი და მასზე ხარისხის საშუალო პასუხისმგებლობას არ იღებს. დოკუმენტის ბოლო და კონტროლირებადი ასლი იხილოთ ვებგვერდზე www.office.bnu.edu.ge. All printed copies of this Document are considered "UNCONTROLLED COPY" and are only considered VALID for the day it is printed. A Controlled copy is always at the correct/latest revision level. When a change is made, it is retrieved and replaced. Go to the www.office.bnu.edu.ge to find the latest and CONTROLLED copy of this document.

4. Oversight, Monitoring or Executive Controls

These controls refer to those designated to verify (e.g. through tracking, inspecting, documenting, and interviewing) that controls are effective.

ზედამხედველობის, მინიტორინგის და შესრულების კონტროლი აღნიშნული კონტროლი გულისხმობს კონპროლის პროცესის ვერიფიცირებას (დამოწმებას), და შეისავს მონიტორინგს, დოკუმენტაციის ინსპექტირებას და თანამშრომლებთან გასაუბრებას.

5. Audit Controls

Formal methods employed to analyze compliance. Audits may include the analysis of documents and sampled transactions.

აუდიტი

ფორმალური პროცესია, რომელსაც ადგენს შესაბამისობას. აუდიტი შეიძლება მოიცავდეს როგორც დოკუმენტაციის კონტროლს ასევე ჟურნალების, ჩანაწერების და პროტოკოლების შემოწმებას.

Documenting Risk Mitigation რისკის შემცირების დოკუმენტირება

PURPOSE: To list existing internal controls and design potential controls.

მიზანი: ჩამოითვალოს არსებული შიდა კონტროლის მექანიზმები და შემუშავდეს პოტენციური კონტროლის მექანიზმები

GOAL: To identify gaps in existing internal controls and brainstorm potential controls to address those gaps.

ამოცანა: GAP-ის იდენტიფიცირება არსებული შიდა კონტროლის პროცესში, პოტენციური კონტროლის მექანიზმების ჩაშვება GAP-ს დასაფარად

HOW TO DOCUMENT RISK MITIGATION: After reviewing Step 3, list existing internal controls for a specific risk and then brainstorm and list potential controls that could be put in place to address remaining risk.

Subject Risk Area: Environmental Health and Safety

რისკების არეალი: გარემო, ჯამრტელობა და უსაფრთხოება

Risk Statement: workshop/laboratory fire that jeopardize student and staff safety

რისკის განაცხადი: ლაბორატორიაში ან დარბაზში გაჩენილმა ცეცხლმა შეიძლება გამოიწვიოს სტუდენტების და აკადემიაში მომუშავე პერსონალის უსაფრთხოებაზე

ND 2-O17

სტატუსი: მოქმედი

რევიზია № 1

რევიზიის თარიღი: 08.02.2017

მოქმედებაშია : 08.02.2017

ND 2-O17

Status: Valid

Revision № 1

Date of Revision: 08.02.2017

Valid From: 08.02.2017

მოქმედი არ ჩაითვლება დოკუმენტის ადგილი ნაბეჭდი ასლი თუ მას არ აქვს რევიზია „აღრიცხული ვერსიონი“. რევიზია ალზე დაიტანს პროცესზე პასუხისმგებელი პირის მთავრობა. წინააღმდეგ შემთხვევაში ასლი ჩაითვლება როგორც „არაკონტროლირებადი“ დოკუმენტი და მასზე სარისხის საშუალო სახისმგებლობას არ იღებს. დოკუმენტის ბილი და კონტროლირებადი ასლი იხილოთ ვებგვერდზე www.office.bsmu.edu.ge All printed copies of this Document are considered "UNCONTROLLED COPY" and are only considered VALID for the day it is printed. A Controlled copy is always at the correct/latest revision level. When a change is made, it is retrieved and replaced. Go to the www.office.bsmu.edu.ge to find the latest and CONTROLLED copy of this document.

Existing Internal Controls (those that are already in place) არსებული შიდა კონტროლი (რომელიც უკვე ფუნქციონირებს)			
Control კონტროლი	Description of Control კონტროლის აღწერა	Type of Control კონტროლის ტიპი	Notes შენიშვნა
Store for chemicals (ქიმიკატების საცავი)	Chemicals are adequately labeled and kept in the appropriate place. ქიმიური ნივთიერებები ინახება შესაბამის დაცულ ადგილზე.	Operational (Engineering) ოპერირება	Must be checked regularly. MSDS should be on place and familiarized. ითველისწინებს რეგულარულ შემოწმებას. ქიმიკატების პასპორტის უნდა მოიპოვებოდეს ადგილზე.

Potential Controls (those that should be put into place) პოტენციური კონტროლი (კონტროლის მექანიზმები, რომელიც უნდა შემუშავდეს)					
Control კონტროლი	Description of Control აღწერა	Type of Control კონტროლის ტიპი	Cost დანახარჯები	Timeline for Implementation განსაზღვრული დრო	Notes შენიშვნები
Manual on mixing hazardous chemicals (ქიმიკატების უსაფრთხო გამოყენების სახელმძღვანელო)	Guidelines on which chemicals can and cannot be mixed together. სახელმძღვანელო, რომელიმე გაწერილია, თუ რომელი ნივთიერებების შერევა შეიძლება	Education Awareness გაცნობა	HSE induction and familiarization	2-3 weeks კვირა	

Figure 8: Example – Risk Mitigation Worksheet
რისკების შემცირების სამუშაო ფურცლის მაგალითი

ND 2-O17
სტატუსი: მოქმედი
რევიზია № 1
რევიზიის თარიღი: 08.02.2017
მოქმედებაშია : 08.02.2017

ND 2-O17
Status: Valid
Revision № 1
Date of Revision: 08.02.2017
Valid From: 08.02.2017

მოქმედი არ ნიშნავს დოკუმენტის აქტუალობას ანუ თუ მას არ აქვს რევიზია „აღრიცხული ვერსიონი“. რევიზია ალზე დაატანეს პროცესზე პასუხისმგებელი პირის მთავრობით. წინააღმდეგ შემთხვევაში ახლი ნიშნავს რევიზიის „არაკონტროლირებადი“ დოკუმენტი და მასზე სარისხის საშაბური პასუხისმგებლობას არ იღებს. დოკუმენტის ბოლო და კონტროლირებადი ახლი იხილოთ ვებგვერდზე www.office.bmsa.edu.ge. All printed copies of this Document are considered "UNCONTROLLED COPY" and are only considered VALID for the day it is printed. A Controlled copy is always at the correct/latest revision level. When a change is made, it is retrieved and replaced. Go to the www.office.bmsa.edu.ge to find the latest and CONTROLLED copy of this document.

Step 4 – Risk Communication & Monitoring

4 საფეხური - რისკების კომუნიკაცია და მონიტორინგი

The next step in the risk management process is risk communication and monitoring. Communicating and monitoring is essential to ensure that risks, internal controls, and mitigation plans remain transparent and relevant, and it provides a feedback loop for improving mitigation plans.

რისკის მართვის პროცესის შემდგომ საფეხურს წარმოადგენს რისკის კომუნიკაცია და მონიტორინგი. სწორი კომუნიკაცია და მონიტორინგი აუცილებელი საშუალებაა შიდა კონტროლის მექანიზმის და რისკების შემცირების გეგმის განხორციელების ტრანსპარანტულობის უზრუნველსაყოფად, რაც საშუალებას იძლევა გაუმჯობესდეს და დაიხვეწოს რისკების შემცირების გეგმა.

Risk communication and monitoring plans should include the following:

- designate a risk owner to be responsible for each chief risk;
- minimize internal control gaps, overlap and errors;
- make risk and controls more transparent by providing immediate feedback; and
- Eliminate process redundancies unless deemed necessary for business continuity and/or disaster recovery reasons.

რისკების კომუნიკაციის და მონიტორინგის გეგმა შეიცავს:

- ინფორმაციას „რისკზე“ პასიხისმგებელ პირის შესახებ, ვინც ვალდებულია გაანალიზოს არსებული ცვლილებები და მიიღოს დროული ზომები რისკების შემცირებისთვის;
- მინიმუმამდე იყოს დაყვანილი რისკების საკონტროლო გეგმაში არსებული შეცდომები და მაქსიმალურად იყოს მოცული გაერცელების არეალი;
- რისკი და რისკის კონტროლის მექანიზმები უნდა იყოს მაქსიმალურად გამჭვირვალე რათა საშუალება მიეცეს მომენტალური რეაგირების;

Annual Risk Mitigation Plan

წლიური რისკების შემცირების გეგმა

An Annual Risk Mitigation Plan (Fig. 8) is a tool that documents the risk response and follow-up actions. In a uniform manner, it documents the risk, its impact and likelihood, existing internal controls, potential controls, communication, and monitoring plans for significant risks. Ideally, The Risk Mitigation Plan should be reviewed and updated at the same time each year.

წლიური რისკების შემცირების გეგმა წარმოადგენს დოკუმენტს, რომლის მეშვეობით დგინდება და ფიქსირდება რისკები და გამომდინარე ღონიზიებები. აღნიშნულ გეგმაში აისახება რისკი, მისი გავლენა, ალბათობა, პოტენციური კონტროლის და კომუნიკაციის მეთოდები, მნიშვნელოვანი რისკების მონიტორინგის გეგმები. რისკების შემცირების წლიური გეგმა ითვალისწინებს ელიურ გადახედვას

ND 2-O17
სტატუსი: მოქმედი
რევიზია № 1
რევიზიის თარიღი: 08.02.2017
მოქმედებაშია : 08.02.2017

ND 2-O17
Status: Valid
Revision № 1
Date of Revision: 08.02.2017
Valid From: 08.02.2017

მოქმედი არ ჩაითვლება დოკუმენტის ადგილი ნაბედი ახლი თუ მას არ აქვს რევიზია „აღრიცხული ვერსიონი“. რევიზია ახლზე დაატანს პრიორიტეტულ პარის მთავრობის წინააღმდეგ შემთხვევაში ახლი ჩაითვლება როგორც „არაკონტროლირებადი“ დოკუმენტი და მასზე ხარისხის საშუალო სახისმგებლობას არ იღებს. დოკუმენტის ბოლო და კონტროლირებადი ახლი იხილოთ ვებგვერდზე www.office.bma.edu.ge. All printed copies of this Document are considered "UNCONTROLLED COPY" and are only considered VALID for the day it is printed. A Controlled copy is always at the correct/latest revision level. When a change is made, it is retrieved and replaced. Go to the www.office.bma.edu.ge to find the latest and CONTROLLED copy of this document.

Documenting Annual Risk Mitigation Plan რისკების შემცირების წლიური გეგმის გაფორმება

PURPOSE: To organize and evaluate existing internal and potential controls and establish communication and monitoring protocols. მიზანი: არსებული და პოტენციური შიდა კონტროლის შეფასების ორგანიზაციისათვის ჩამოსაყალიბებელია საკომუნიკაციო და მონიტორინგის პროტოკოლები (შაბლონები)

GOAL: Reveal gaps in existing internal controls and evaluate potential measures that can be taken to mitigate each risk. Create communication and monitoring measures for follow-up purposes. ამოცანა: არსებული შიდა კონტროლის ხარვეზების დადგენა, თვითოეული გამოვლენილი რისკის შესამცირებლად პოტენციური ზომების შეფასება. საკომუნიკაციო და მონიტორინგის საშუალებების ჩამოყალიბება მიზნის მისაღწევად.

HOW TO DOCUMENT CONTROLS: After completing Step 3 and reviewing Step 4, document both planned risk mitigation and risk communication and monitoring strategies.

დოკუმენტის კონტროლი: მე-3 და მე-4 საფეხურების გადახედვის შემდგომ საჭიროა რისკების შემცირების გეგმის, საკომუნიკაციო და მონიტორინგის სტრატეგიების დოკუმენტირება.

Risk Reference	Risk Area: Risk Statement	Baseline (Without Mitigation)		Risk Mitigation / რისკების შემცირება							With Mitigation (Existing and Potential Controls)		Risk Communication and Monitoring			
		Likelihood	Impact	Existing/ Potential Controls	Policy and Procedures	Education and Awareness Training ტრენინგი	Operational Controls ოპერაციული კონტროლი	Oversight, Monitoring or Executive Controls	Audit Controls	Other Controls	Likelihood	Impact	Responsible Person	Time Line	Cost of Mitigation	Scheduled Date to Revisit Plan
Ex	Workshop s: lack of guidelines endangers students	4	3	Existing Controls არსებული კონტროლი							1	1				

ND 2-O17
სტატუსი: მოქმედი
რევიზია № 1
რევიზიის თარიღი: 08.02.2017
მოქმედებაშია : 08.02.2017

ND 2-O17
Status: Valid
Revision № 1
Date of Revision: 08.02.2017
Valid From: 08.02.2017

მოქმედად არ მიაღწილან დოკუმენტის არეგულირებელი ნაბეჭდი ასლი თუ მას არ აქვს რევიზია „აღრიცხული ვერსიონი“. რევიზიები ასლზე დაცემის პროცესზე პასუხისმგებელი პირის მითითებით ჩანადგევ შემსუვებაში ასლი მიაღწილან როგორც „არაკონტროლირებადი“ დოკუმენტი და მასზე ხარისხის სამსახური პასუხისმგებლის არ იღებს დოკუმენტის ხილი და კონტროლირებადი ასლი იხილით ვებგვერდზე www.office.bnu.edu.ge. All printed copies of this Document are considered "UNCONTROLLED COPY" and are only considered VALID for the day it is printed. A Controlled copy is always at the correct/latest revision level. When a change is made, it is retrieved and replaced. Go to the www.office.bnu.edu.ge to find the latest and CONTROLLED copy of this document.

				Potential Controls / პოტენციური კონტროლი															
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Figure 9: Example – Annual Risk Mitigation Plan
რისკების შემცირების წლიური გეგმის მაგალითი

ND 2-O17
 სტატუსი: მოქმედი
 რევიზია № 1
 რევიზიის თარიღი: 08.02.2017
 მოქმედებაშია : 08.02.2017

ND 2-O17
 Status: Valid
 Revision № 1
 Date of Revision: 08.02.2017
 Valid From: 08.02.2017

მოქმედი არაა დადგენილი დოკუმენტის არსებითი ნაწილი ანუ თუ მას არ აქვს რევიზია „აღრევიზიო ვერსია“. რევიზია ასევე დაიცავს პროცესზე პასუხისმგებელი პირის მიზიდვით. ჩანაწერი შეზღვევაში ანუ ჩაიიღებს როგორც „არაკონტროლირებადი“ დოკუმენტი და მასზე ხარისხის სამსახური პასუხისმგებლობას არ იღებს. დოკუმენტის ხილი და კონტროლირებადი ანუ იხილი ვებგვერდზე www.office.bnu.edu.ge. All printed copies of this Document are considered "UNCONTROLLED COPY" and are only considered VALID for the day it is printed. A Controlled copy is always at the correct/latest revision level. When a change is made, it is retrieved and replaced. Go to the www.office.bnu.edu.ge to find the latest and CONTROLLED copy of this document.

APPENDIX

Commonly Found Risks in Higher Education Settings

Broad Risk Area: Auxiliary Enterprises

Subject Risk Area:

- Inadequate facilities maintenance / ობიექტის არასაკმარისი ტექნიკური მომსახურება
- Inadequate physical safeguards / ობიექტის არასატანადო დაცვა
- Unhealthy/unsafe environment / არაჯანსაღი / საფრთხის შემცველი გარემო
- Shortage of trained personnel / გაწრტვნილი პერსონალის სიმწირე

Broad Risk Area: Financial Management / ფინანსური მართვა

Subject Risk Area:

- Improper calculation and refunding of tuition and fees / არასათანადო გამთვლები, არასწორი აღრიცხვა
- Breach of student confidentiality laws / სტუდენტის უფლებების - კონპიდენციალურობის დარღვევა
- Failure to ensure physical security of business office operations / არასათანადო ფოზიკური უსაფრთხოების უზრუნველყოფა
- Inaccurate or untimely financial reports / არასწორი და ვადების დარღვევით შესრულებული ფინანსური ანგარიში

Broad Risk Area: Information Technology / ინფორმაციული ტექნოლოგიები

Subject Risk Area:

- Business requirements and IT opportunities are not adequately considered / ინფორმაციული ტექნოლოგიები და ბიზნესის მოთხოვნები არა არის ადეკვატურად განხილული
- Failure to market technology initiatives / ბაზრის მიერ მოთხოვნილი ახალი ტექნოლოგიების გამოყენების ინიციატივის უგულველყოფა

Broad Risk Area: Physical Plant

Subject Risk Area:

- Failure to respond timely and correctly / არადროული და არასათანადო რეაგირება
- Inadequate training of staff / პერსონალის არასაკმარისი წრთვნა
- Destruction of property / ქონების (შენობა-ნაგებობების, აღჭურვილობის) დაზიანება
- Outdated or inefficient equipment / მოძველებული ან ქმედითუნარო აღჭურვილობის გამოყენება

Broad Risk Area: Student Services / სტუდენტების მომსახურება

Subject Risk Area:

- Failure to safeguard confidential information / ინფორმაციის კონფიდენციალობის დარღვევა
- Failure to obtain proper licensing and accreditation / არასათანადო ლიცენზირება და აკრედიტაციის პროცესის ჩავარდნა

- Failure to communicate health services information / ჯანმრთელობის მომსახურებასთან დაკავშირებული ინფორმაციის მიწოდების სირთულე.

3 გავრცელების არე

- 3.1. დოკუმენტის ორიგინალი ინახება ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურში;
- 3.2. დოკუმენტის საკონტროლო ეგზემპლარები ინახება ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურში;
- 3.3. დოკუმენტის აღრიცხული ეგზემპლარის დაგზავნას აწარმოებს ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახური;
- 3.4. დოკუმენტის ელექტრონული ვერსია განთავსებულია www.office.bsma.edu.ge

3 Distribution Are

- 3.1. The original of document is stored in Quality Assurance Service;
- 3.2. Control copy is stored in Quality Assurance Service;
- 3.3. Reserved copy of document is sent by Quality Assurance Service;
- 3.4. Electronic version of document is placed on www.office.bsma.edu.ge

ND 2-O17

სტატუსი: მოქმედი

რევიზია № 1

რევიზიის თარიღი: 08.02.2017

მოქმედებაშია : 08.02.2017

მოქმედი არ ჩაითვლება დოკუმენტის ადგილი ნაბეჭდი ასლი თუ მას არ აქვს რევიზია „აღრიცხული ეგზემპლარი“. რევიზია ასევე დაატანეს პროცესზე პასუხისმგებელი პირის მოთხოვნით. წინააღმდეგ შემთხვევაში ასლი ჩაითვლება როგორც „არაკონტროლირებადი“ დოკუმენტი და მასზე ხარისხის სამსახური პასუხისმგებლის არ იღებს. დოკუმენტის ბოლო და კონტროლირებადი ასლი იხილო ვებგვერდზე www.office.bsma.edu.ge All printed copies of this Document are considered "UNCONTROLLED COPY" and are only considered VALID for the day it is printed. A Controlled copy is always at the correct/latest revision level. When a change is made, it is retrieved and replaced. Go to the www.office.bsma.edu.ge to find the latest and CONTROLLED copy of this document.

ND 2-O17

Status: Valid

Revision № 1

Date of Revision: 08.02.2017

Valid From: 08.02.2017